Streszczenie

Celem badań była analiza wybranych reakcji (cech) behawioralnych oraz możliwość ich wykorzystania w chowie fermowym danieli zwyczajnych (*Dama dama*). Analiza ta miała głównie na celu wykazanie wpływu płci, wieku i czynników atmosferycznych na zmienność tych cech, jak również uwzględnienie interakcji zachodzących między osobnikami. Zaplanowano również przeanalizowanie możliwości zastosowania termowizji w trakcie podstawowych zabiegów zootechniczno-weterynaryjnych na fermach jeleniowatych, w celu określenia wystąpienia stresu u danieli.

Badania przeprowadzone zostały na fermie jeleniowatych Stacji Badawczej IP PAN w Kosewie Górnym. Obserwacjami objęto 17 danieli. Badania obejmowały dwa sezony badawcze: sezon I (od początku czerwca do września 2021 r.) oraz sezon II (analogiczny okres w roku 2022). Zwierzęta podlegały obserwacjom behawioralnym w trakcie zaplanowanego i opisanego w pracy „testu karmienia". Opracowano etogram podstawowych zachowań, koncentrując się na płochliwości i agresji, wykazywanych w trakcie pobierania pokarmu („test karmienia").

Przeprowadzona analiza płochliwości, agresji oraz pobocznych cech ukazuje istotność, a jednocześnie znaczące zróżnicowanie behawioru danieli zwyczajnych, jako elementu oceny przydatności konkretnych osobników do chowu fermowego. Uzyskane wyniki wskazują na znaczną zmienność osobniczą oraz sezonową tych cech, co czyni je wartościowym narzędziem selekcyjnym, lecz wymagającym wielowątkowej i kompleksowej interpretacji połączonej z praktyką hodowlaną. Analizowane czynniki atmosferyczne wpływały na behawior danieli zwyczajnych, co potwierdza konieczność ich uwzględniania interpretując zachowania zwierząt. Wyniki wskazują, iż temperatura ciała danieli mierzona *per rectum* wyniosła 39,5-39,8^{o}C, natomiast termowizyjnie 39,8-40,3^{o}C. Określone wysokie współczynniki korelacji pomiędzy wynikami uzyskanymi dwiema metodami pomiaru potwierdzają praktyczne możliwości zastosowania termowizji w trakcie podstawowych zabiegów zootechniczno-weterynaryjnych na fermach jeleniowatych.

Słowa kluczowe: *Dama dama*, behawior, chów fermowy, termowizja, stres